

DE CE NU PLACE VOCEA SINTETIZATĂ?

– CÂTEVA ELEMENTE DE
COMPARAȚIE CU VOCEA UMANĂ

Horia-Nicolai Teodorescu*,**

Monica Feraru *,**

* Romanian Academy, Institute for Computer Science, Iași, Romania

** CERFS Center for Research, Technical University “Gh. Asachi”, Iași, Romania

Structura

- Introducere
- Metodologie
- Rezultatele analizei
- Discuții
- Concluzii
- Direcții viitoare

Introducere

- inteligibilitatea este dată doar de formanții inferiori (F1, F2)
- calitatea pronunției, nuanțele și bogăția vocii sunt date în mare măsură de formanții superiori
- o scurtă analiză a diferențelor care apar, la nivel de formanți, între vocea sintetizată și vocea naturală
- comparația privește singurul sintetizor comercial autohton pentru limba română

Metodologie

- metoda de comparație privește două aspecte la nivel strict *formantic static*:

- valorile frecvențelor formanților

- valorile raporturilor frecvențelor formanților raportate la frecvența fundamentalei pentru acea vocală

- s-a folosit o singură voce umană, din corpusul adnotat SRoL, aleasă pe criteriul similarității valorii frecvenței fundamentale

Detalii

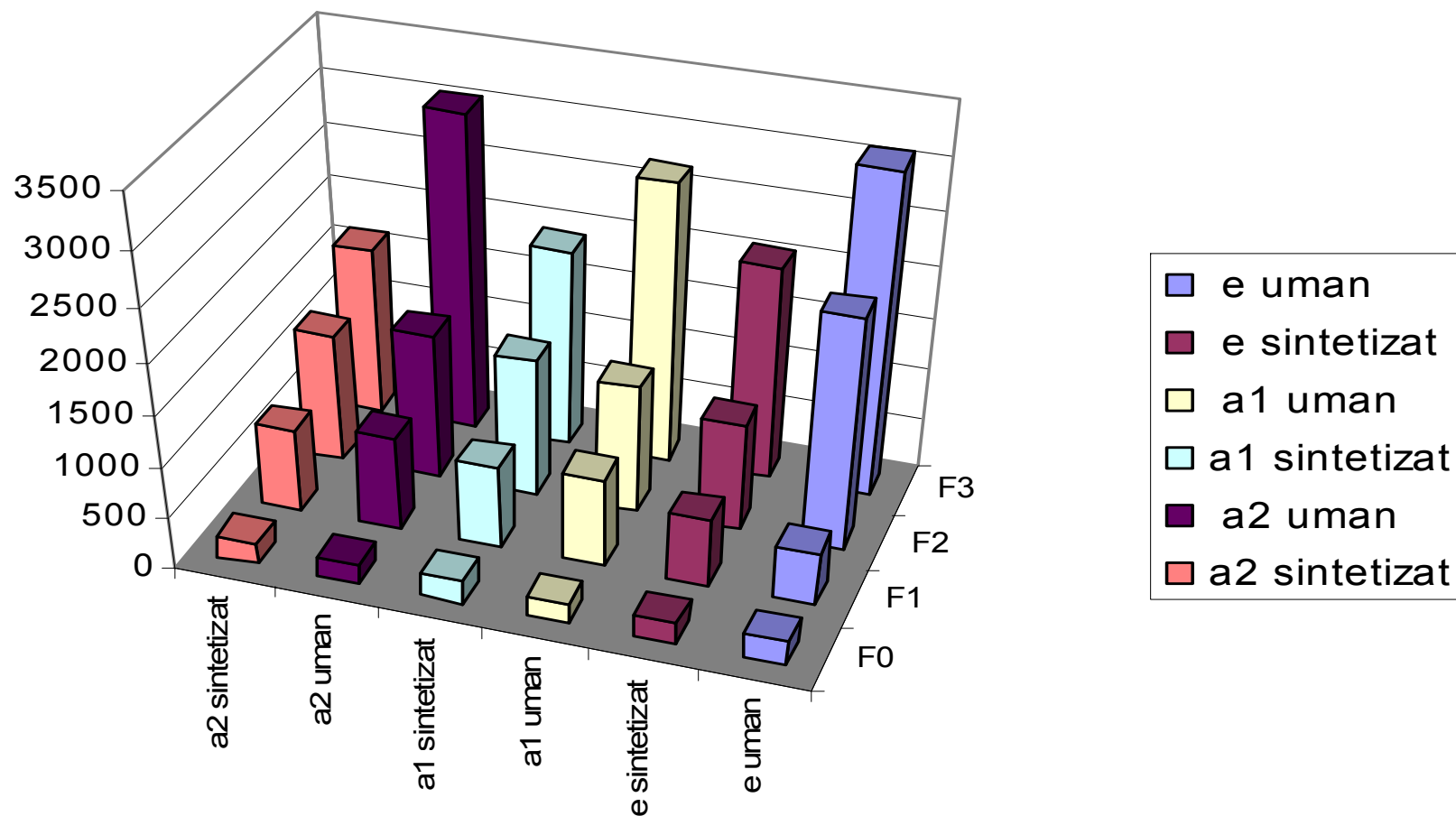
- vocea este feminină; 55555f - un vorbitor cu educație, fără patologie, voce regională din zona Moldovei, fără accent dialectal evident etc.
- sintetizorul discutat este unul de tip concatenativ; pentru sintetizor sunt folosite setările *default*, Viteza: 60, Intonația: 60, Format: .WAV - nu sunt date de către autorii
- s-a folosit utilitarul Praat™; cuvintele au fost segmentate manual pe foneme, am determinat valorile medii pe vocale ale frecvențelor fonemelor.
- cuvântul analizat este Aseară, iar propozițiile comparate sunt “Vine mama” și “Cine a făcut asta?”.

Rezultatele analizei / “Vine mama” (I)

	i	i	e	e	a1	a1	a2	a2
	uman	sintetic	uman	sintetic	uman	sintetic	uman	sintetic
F0	222	234	242	226	196	225	200	218
F1	348	463	518	661	873	816	921	807
F2	2690	864	2242	1054	1255	1348	1427	1255
F3	3792	2450	3116	2083	2718	1928	3070	1642
F1/F0	1.57	1.98	2.14	2.92	4.45	3.62	4.60	3.70
F2/F2	12.11	3.69	9.26	4.66	6.40	5.99	7.13	5.75
F3/F0	17.08	10.47	12.87	9.21	13.87	8.56	15.35	7.53

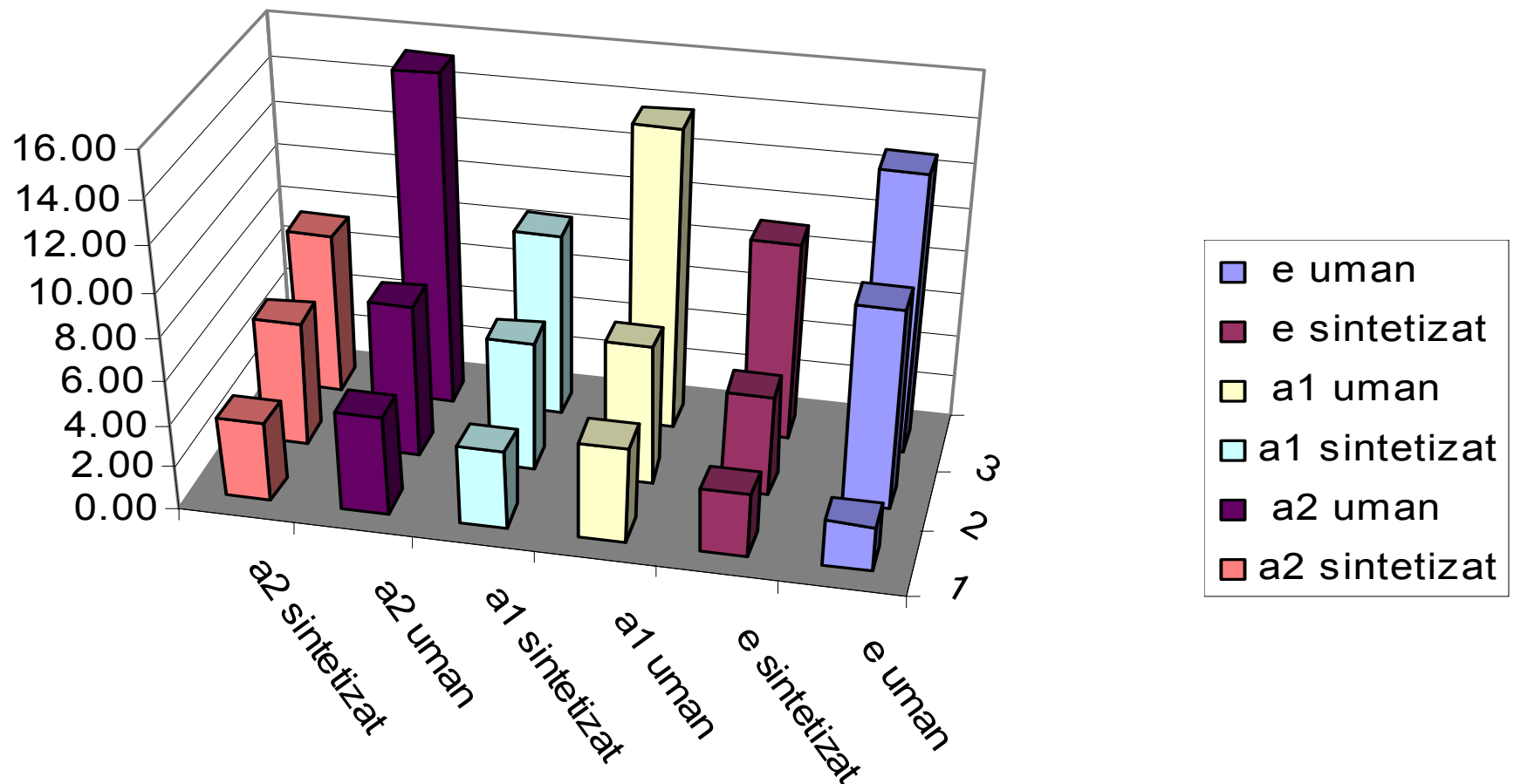
Rezultatele analizei / “Vine mama” (II)

Vine mama - valori absolute F0, F1, F2 si F3

Rezultatele analizei / “Vine mama” (III)

Vine mama - raporturi F1/F0, F2/F0 si F3/F0

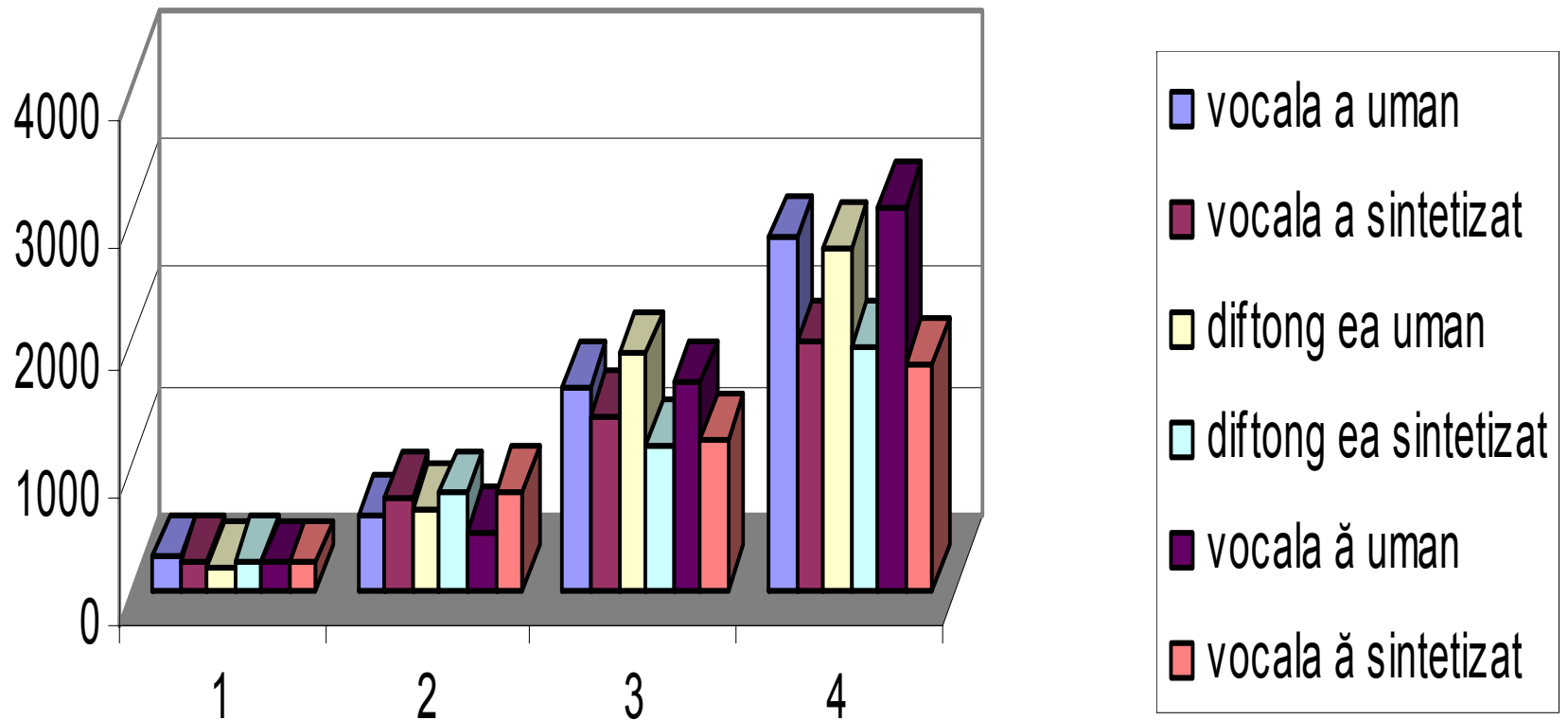

Rezultatele analizei / “Aseară” (I)

	a	a	ea	ea	ă	ă
	uman	sintetic	uman	sintetic	uman	sintetic
F0	254	226	200	228	207	219
F1	593	752	652	769	456	785
F2	1634	1403	1892	1176	1658	1212
F3	2806	1978	2736	1963	3060	1827
F1/F0	2.33	3.33	3.26	3.37	2.20	3.58
F2/F2	6.43	6.21	9.46	5.16	8.01	5.53
F3/F0	11.05	8.75	13.68	8.61	14.78	8.34

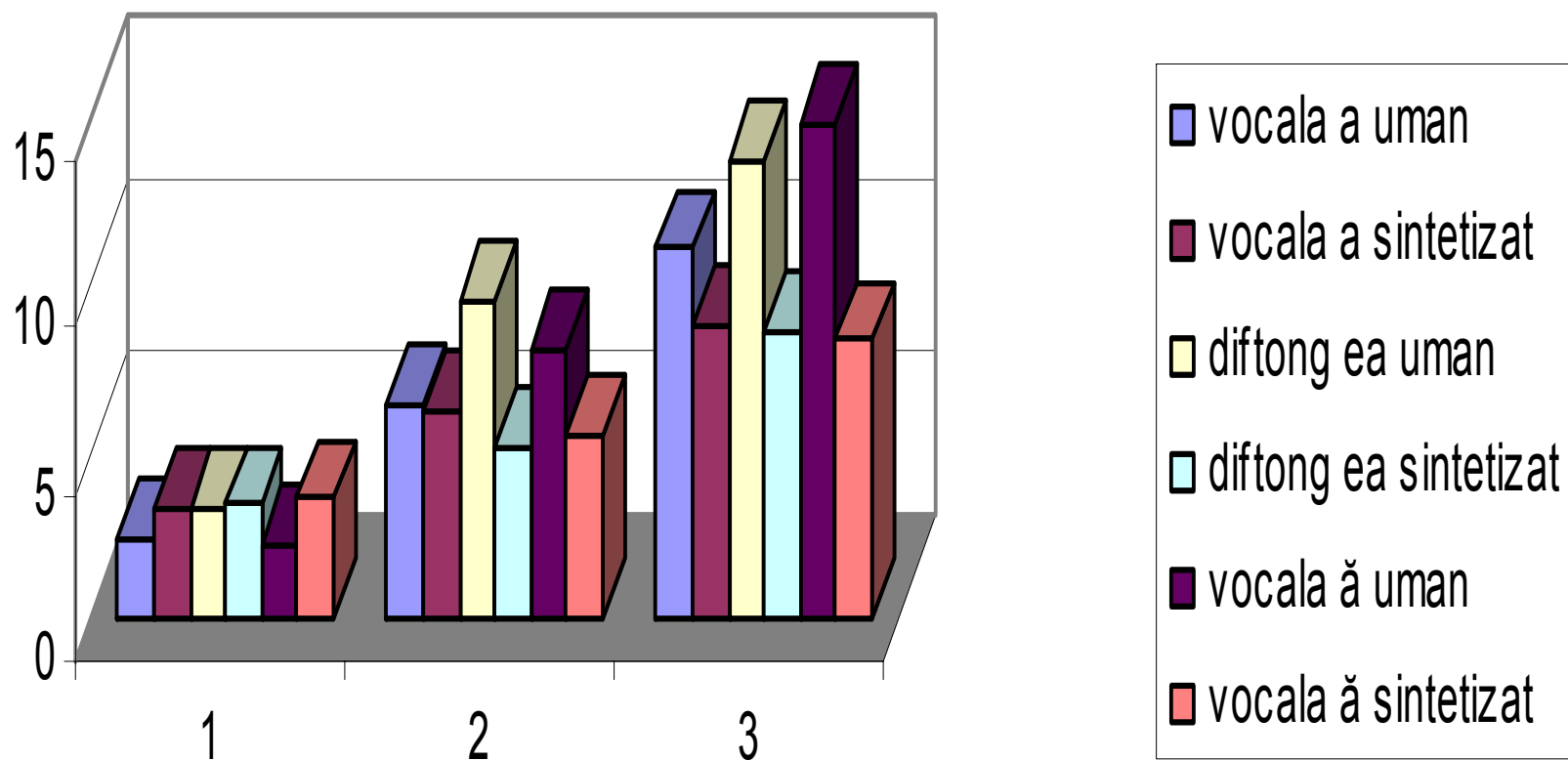
Rezultatele analizei / “Aseară” (II)

Aseara - F0 si formantii F1, F2, F3, valori absolute

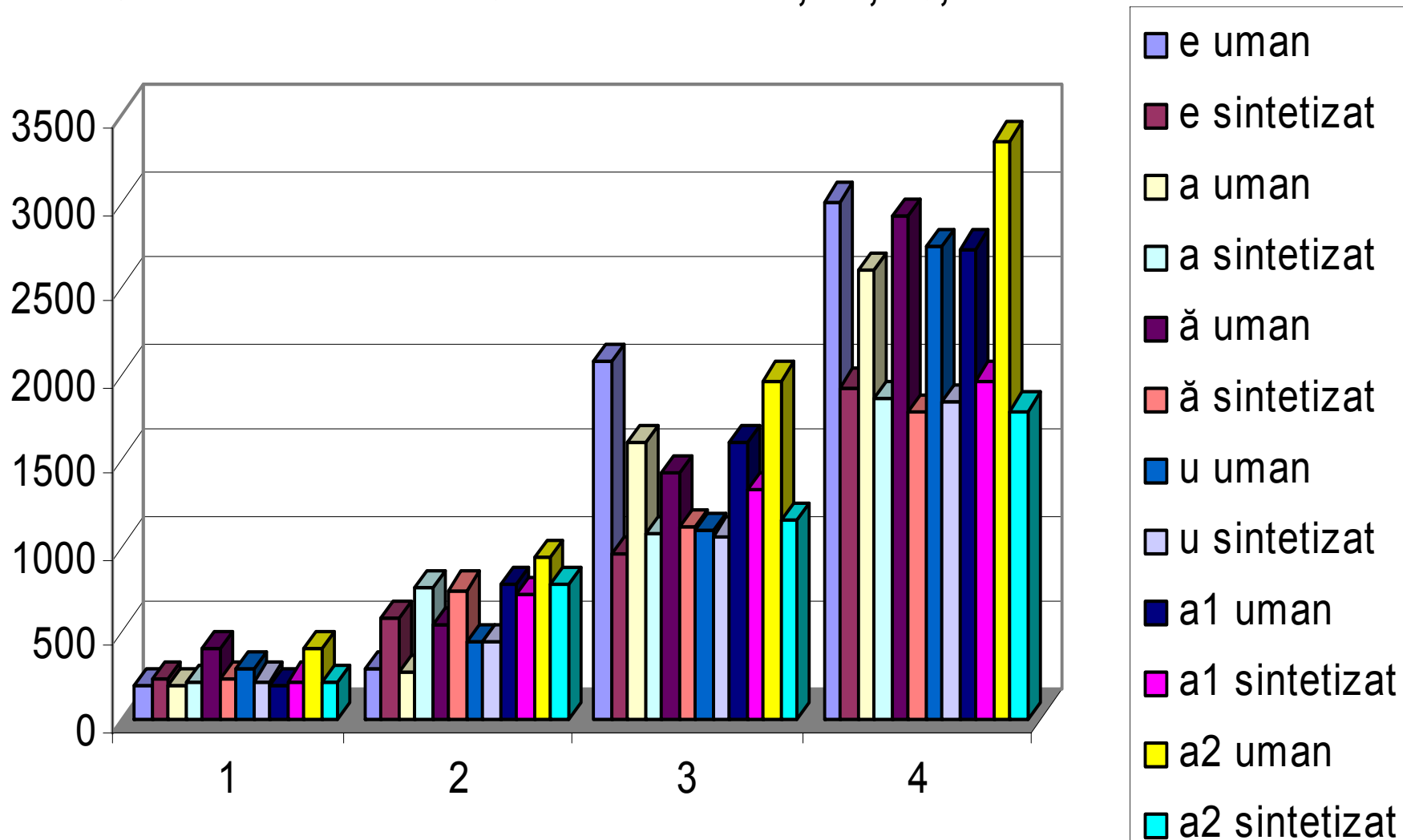
Rezultatele analizei / “Aseară” (III)

Aseara - raporturi F1/F0, F2/F0 si F3/F0

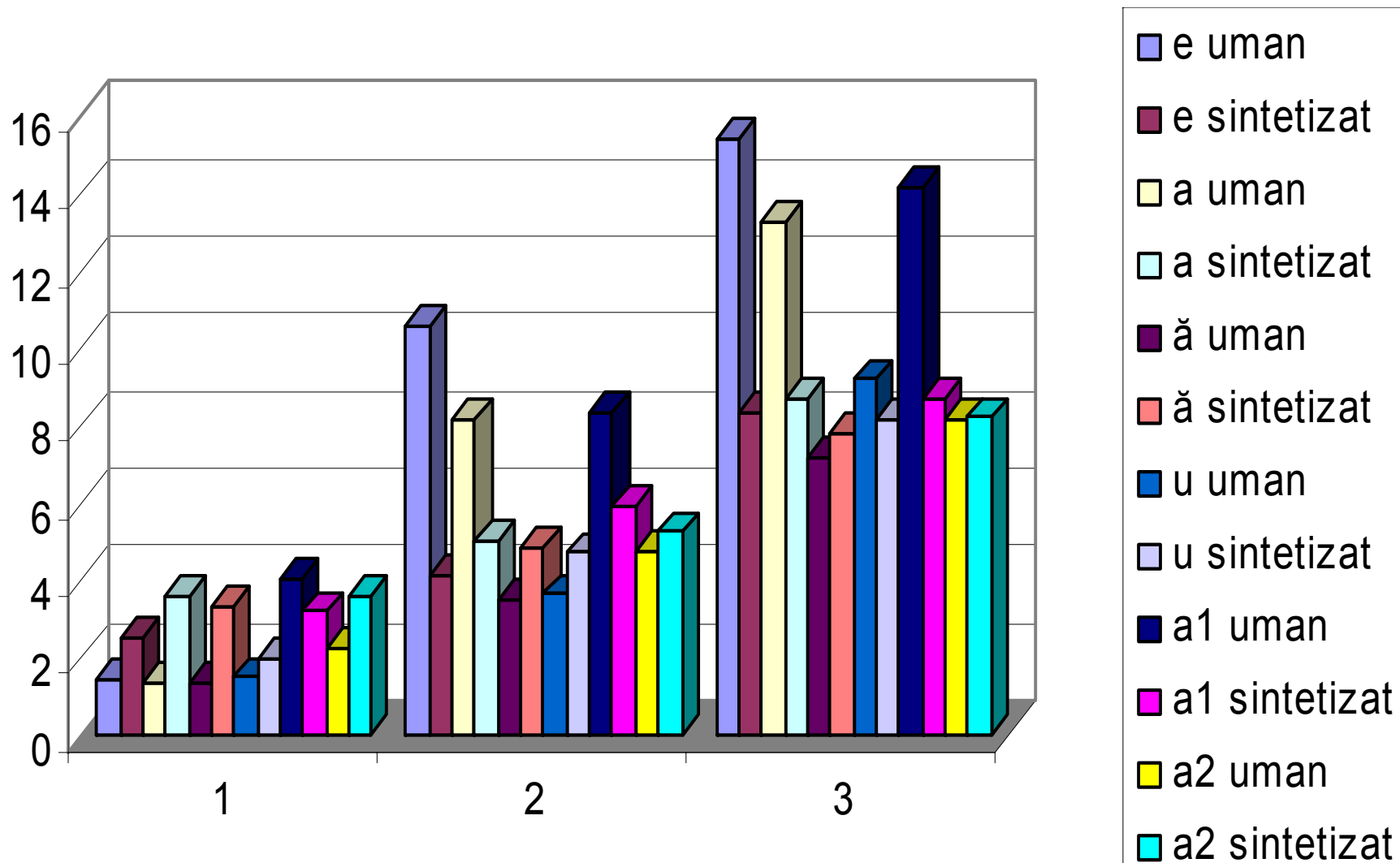
Rezultatele analizei / “Cine a făcut asta”

Cine a facut asta - F0 si formantii F1, F2, F3, valori absolute

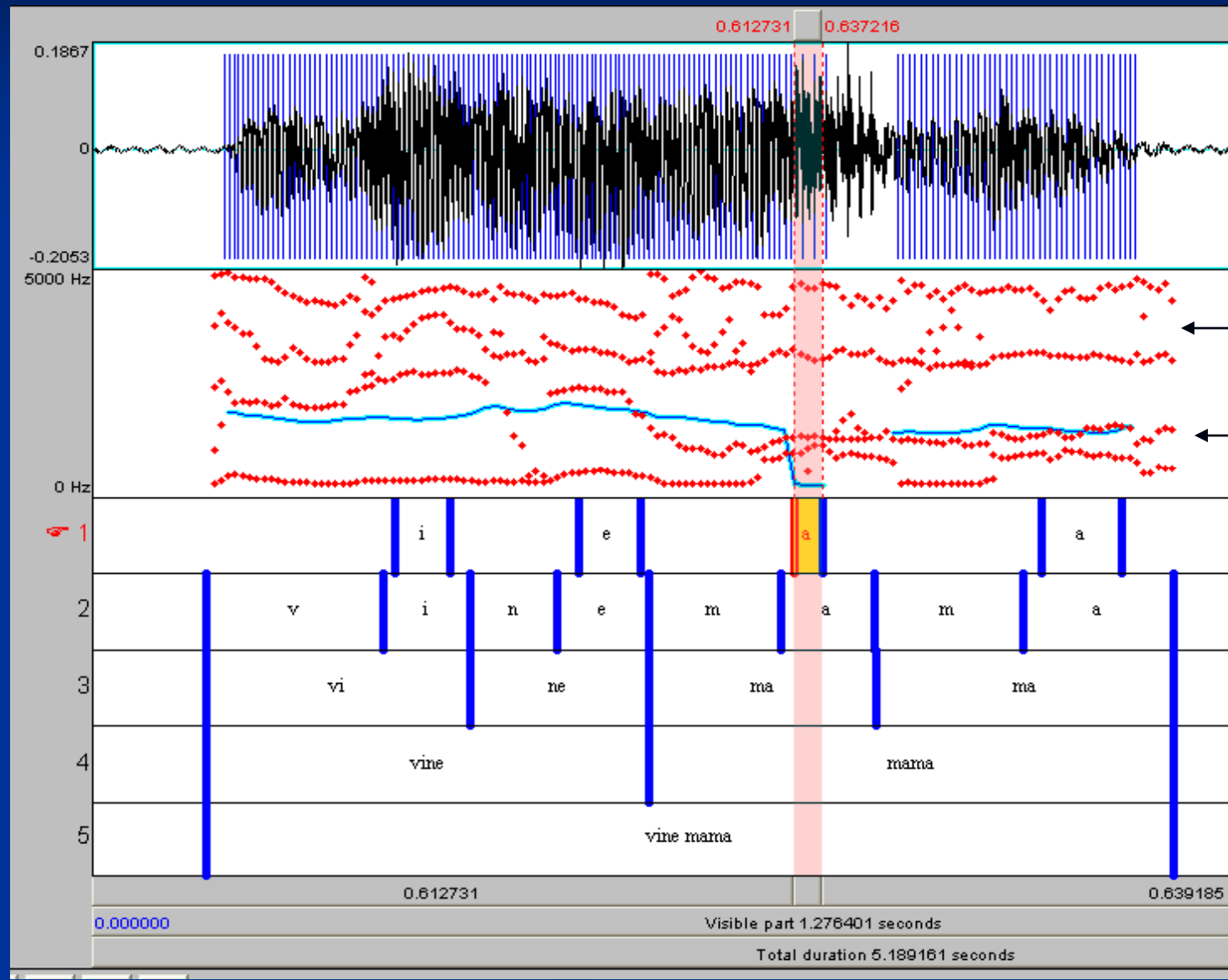

Rezultatele analizei / “Cine a făcut asta”

Cine a facut asta? - raporturi F1/F0, F2/F0 si F3/F0

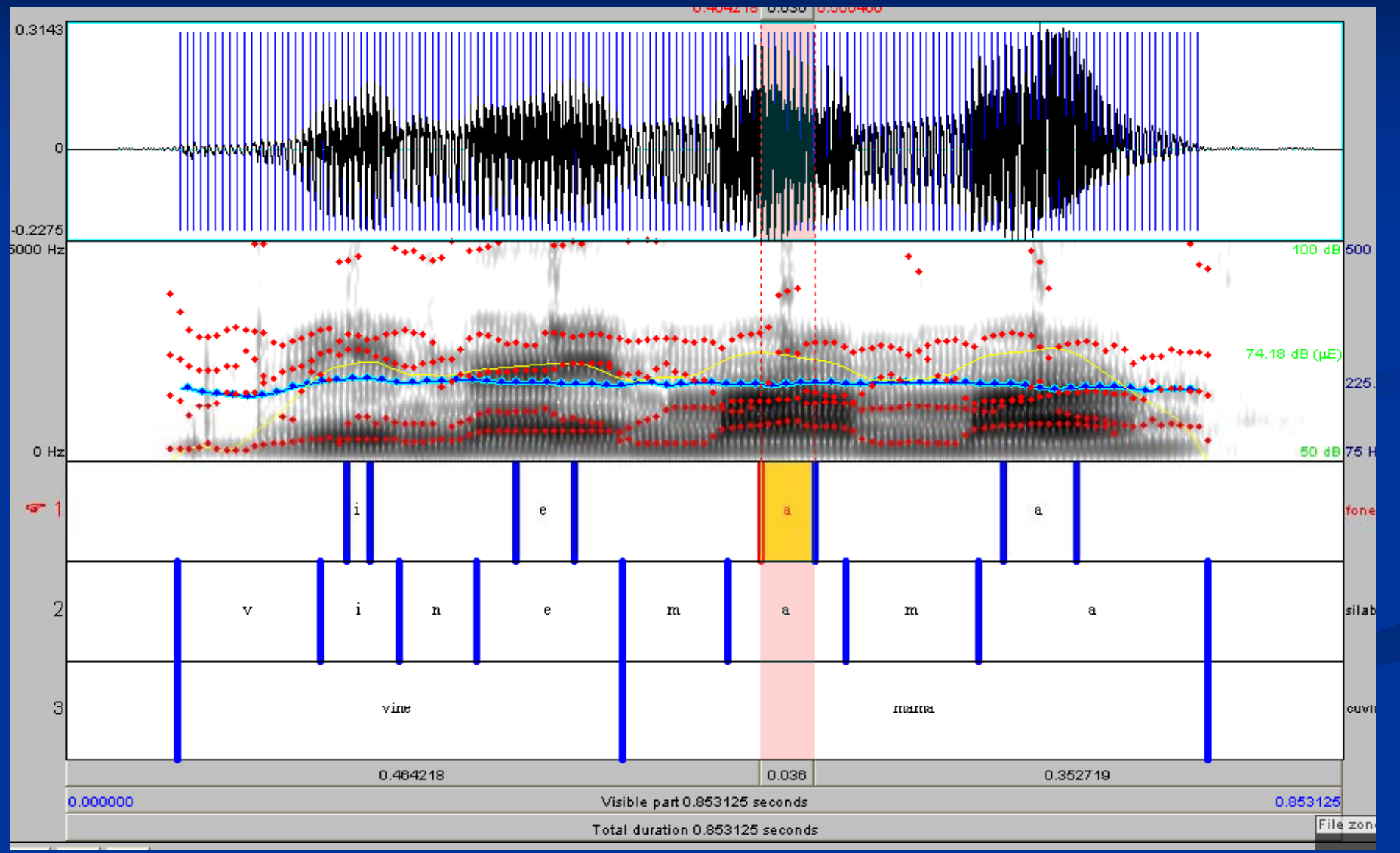
Exemplu de adnotare manuală folosind utilitarului Praat; voce umană – propoziția “Vine mama”

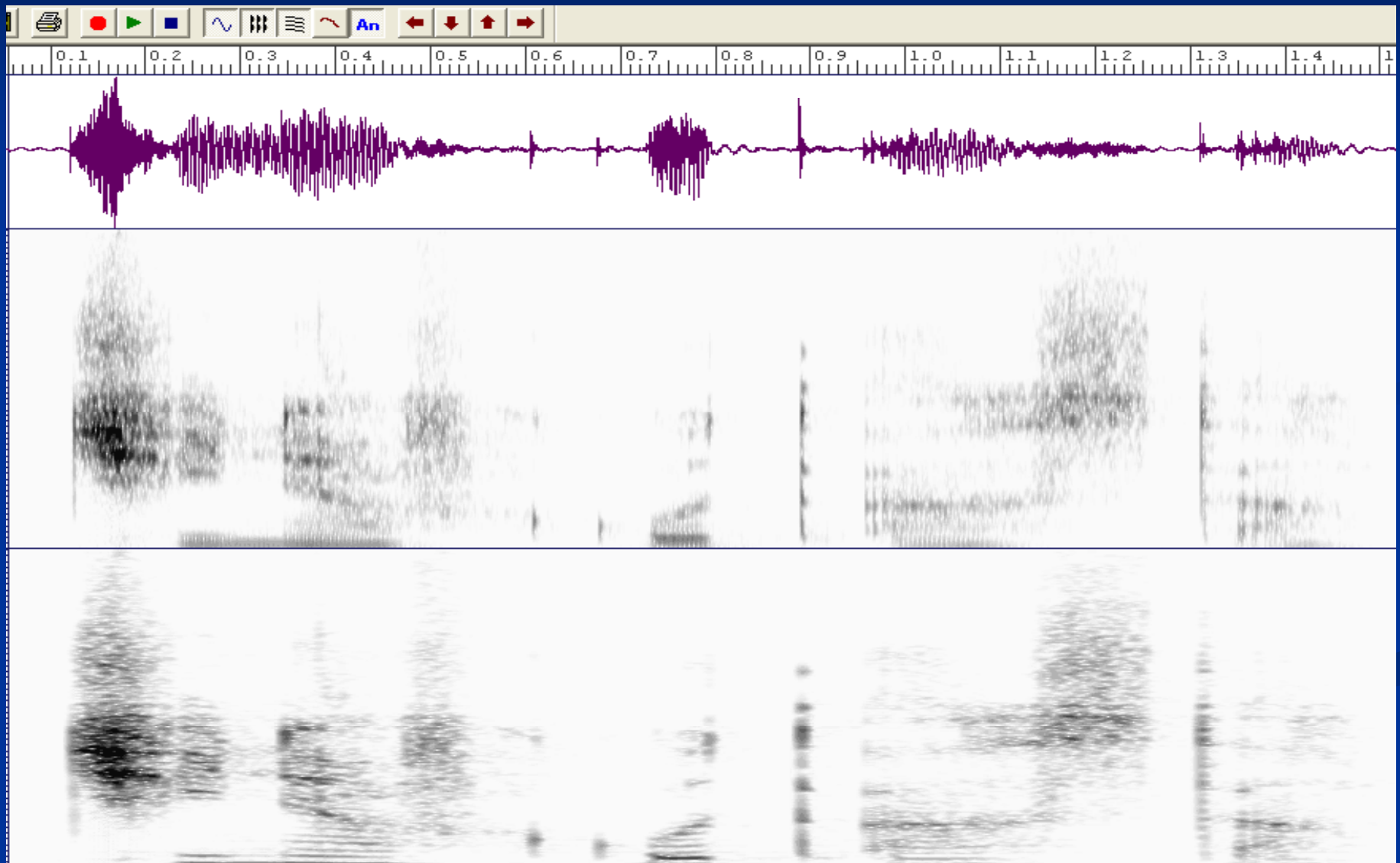
F3, F4 bine demarcati

Variabilitate bogata a traseelor

Exemplu de adnotare manuală folosind utilitarului Praat; voce sintetizată – propoziția “Vine mama”

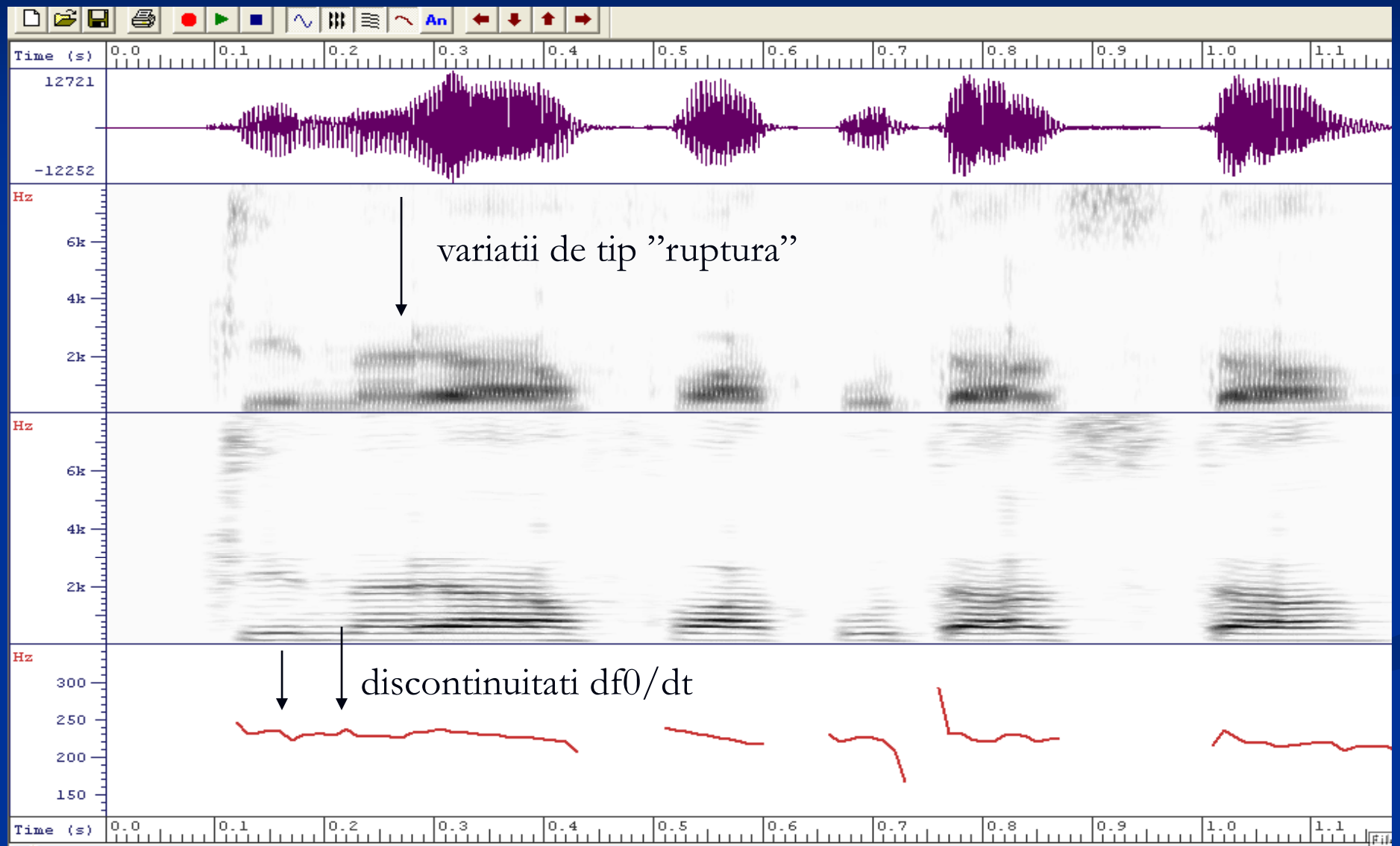

Traseul frecvenței fundamentale folosind utilitarul Wasp; voce umană - propoziție “Cine a făcut asta”

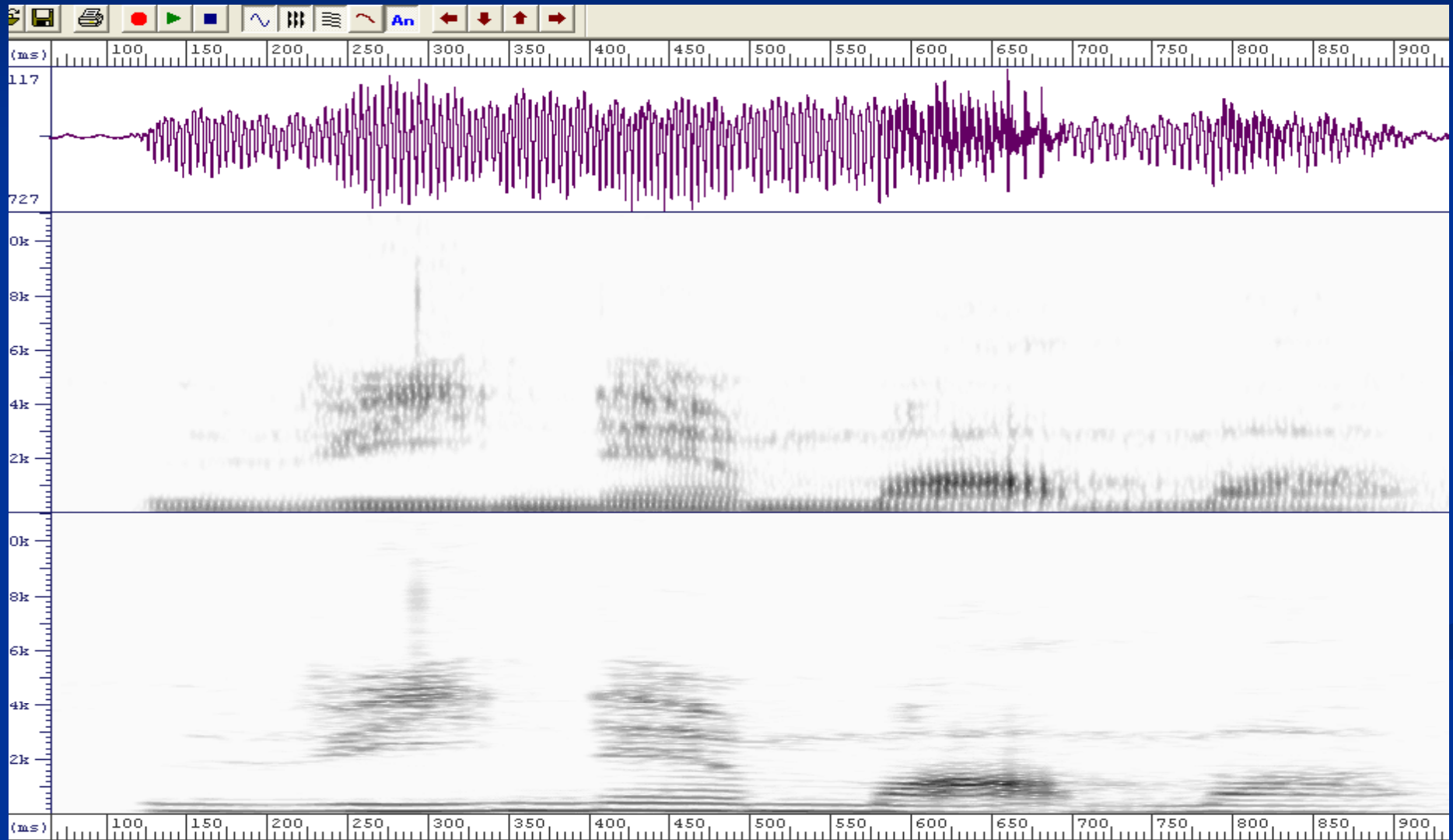

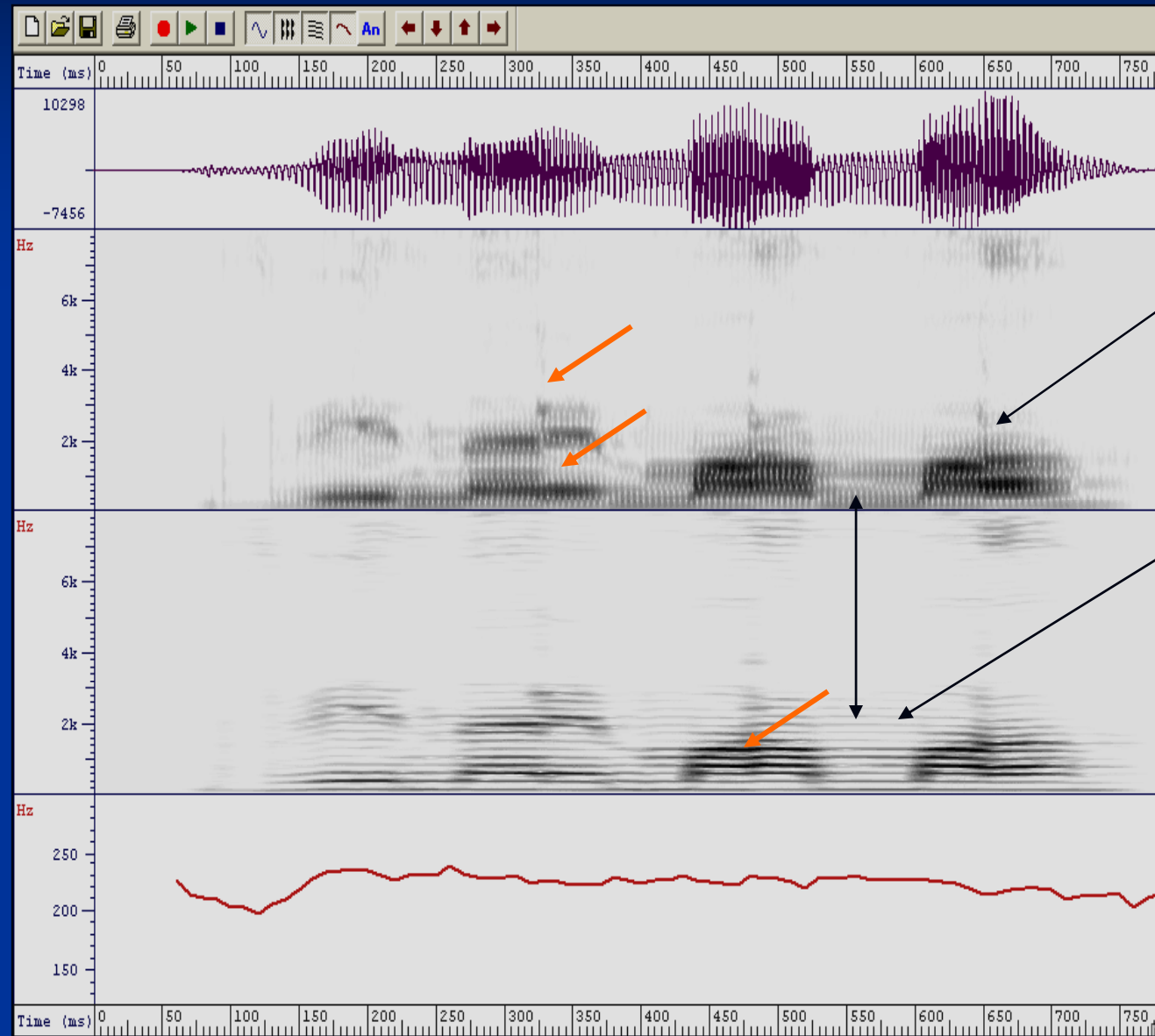
Traseul frecvenței fundamentale folosind utilitarul Wasp; voce sintetizată - propoziție “Cine a făcut asta”

Traseul frecvenței fundamentale folosind utilitarul Wasp; voce umană - propoziție “Vine mama”

Traseul frecvenței fundamentale folosind utilitarul Wasp; voce sintetizată - propoziție “Vine mama”

Benzi
inguste

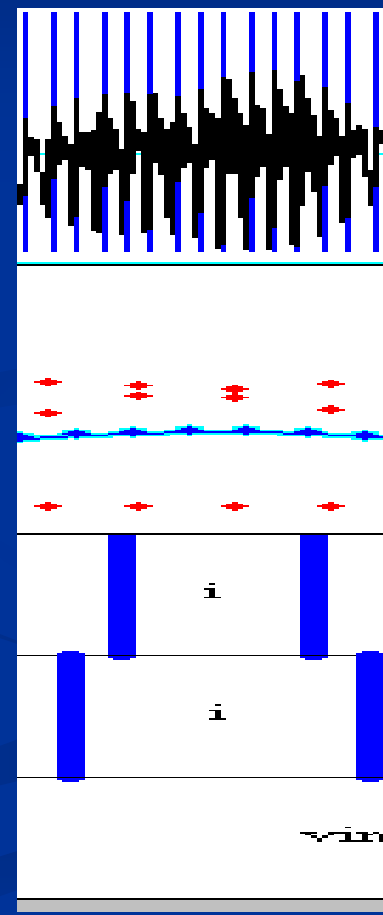
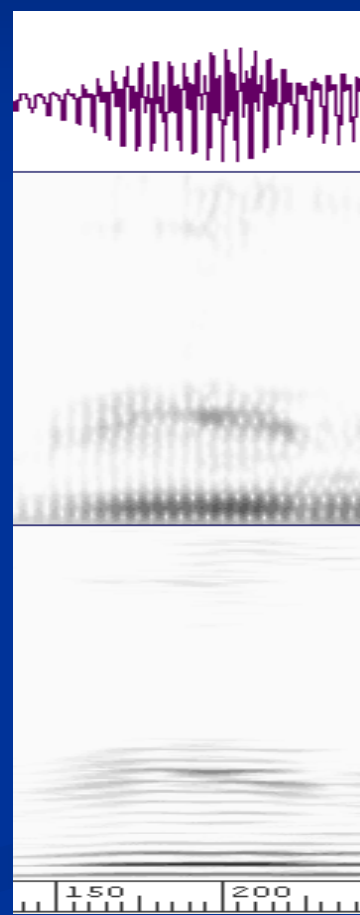
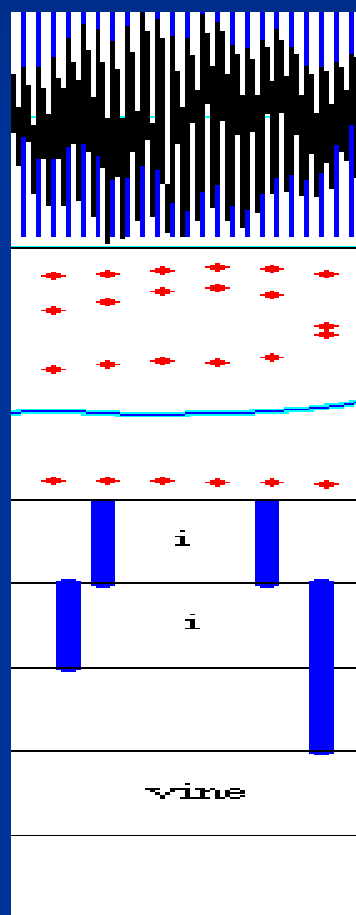
Trasee
constante,
fara dinamica

Comparații între vocea umană și cea sintetică – segment selectat vocala

“i”

voce umană

voce sintetică

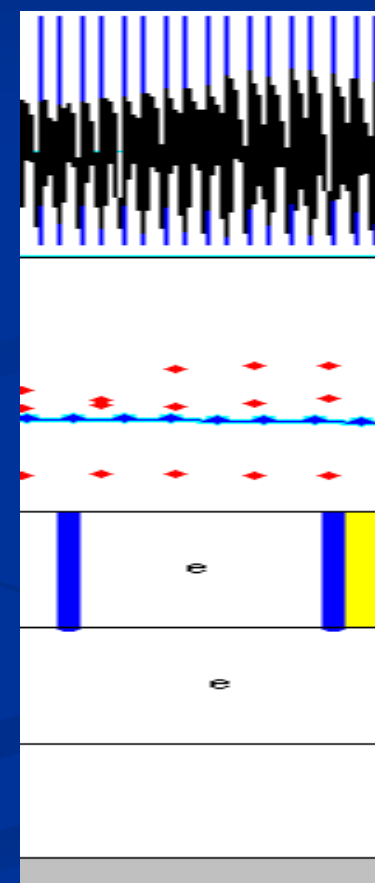
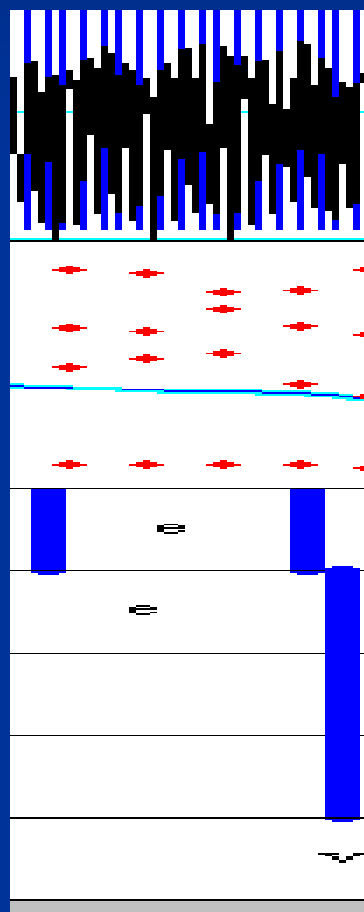

Comparații între vocea umană și cea sintetică – segment selectat vocala

“e”

voce umană

voce sintetică

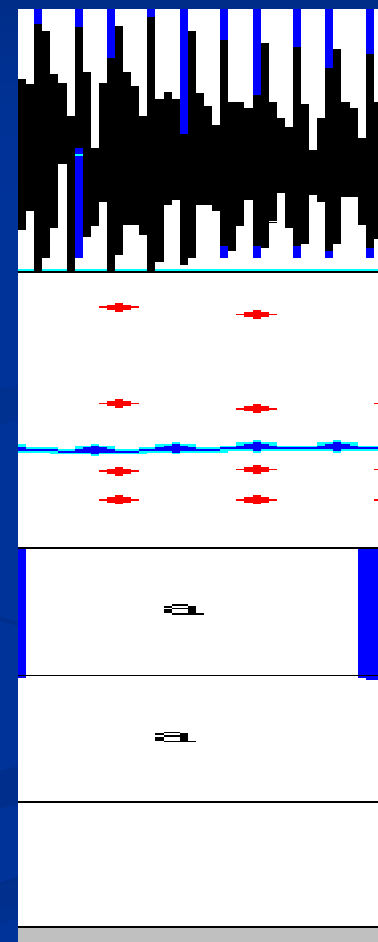
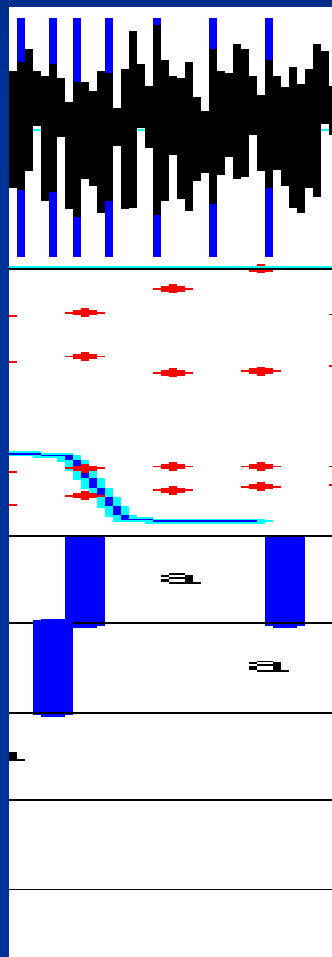
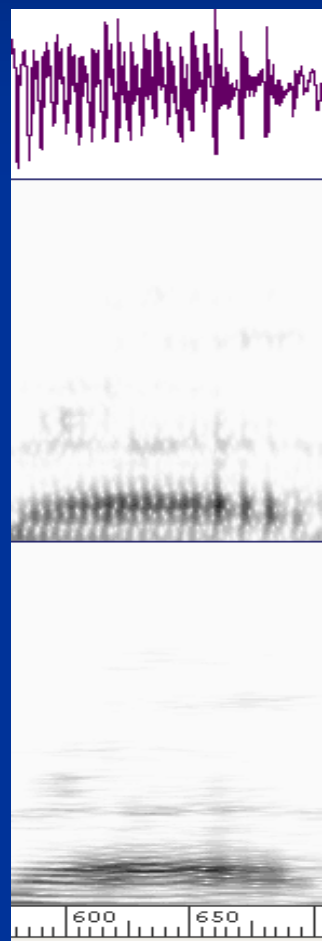

Comparații între vocea umană și cea sintetică – segment selectat vocala

“a1”

voce umană

voce sintetică

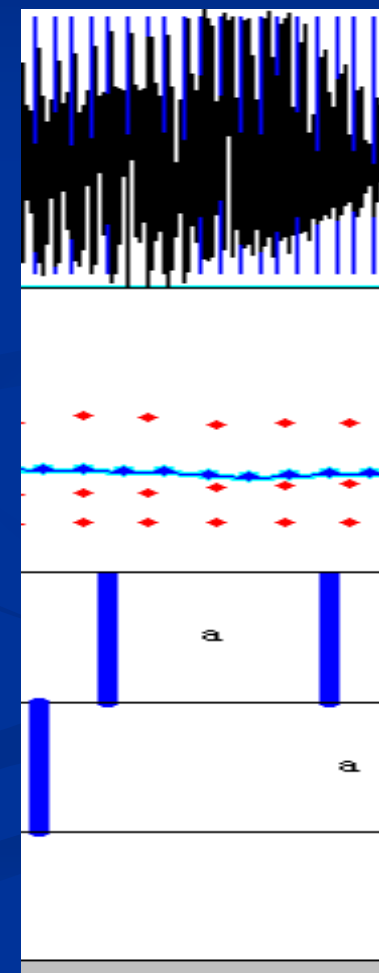
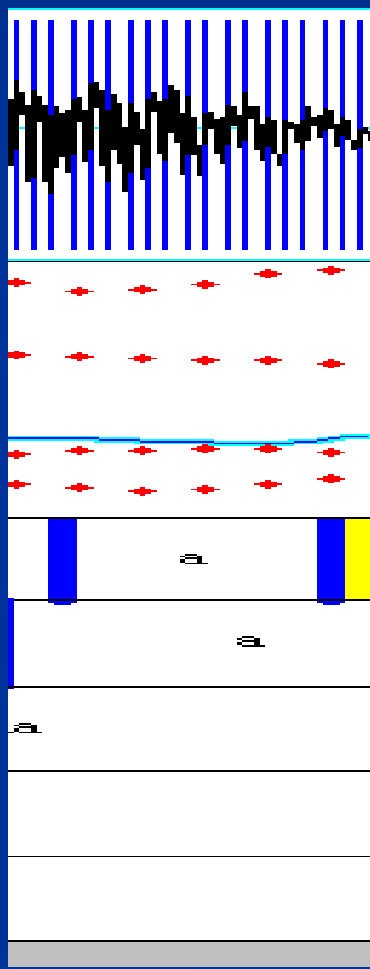
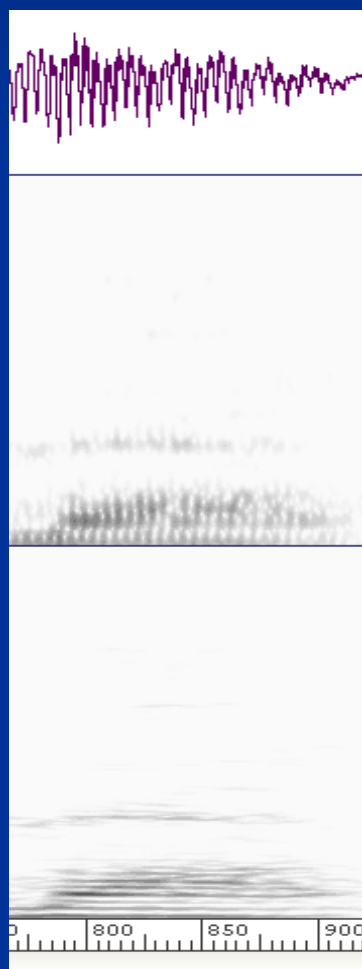

Comparații între vocea umană și cea sintetică – segment selectat vocala

“a2”

voce umană

voce sintetică

Concluzii

- am arătat o metodă de verificare cantitativă a “naturaletii” vocii
- o serie de diferențe majore între formanții superiori la vocea sintetică față de cea umană

Direcții viitoare

- Creșterea naturaleții necesită, foarte probabil, un număr mai mare de fragmente (elemente) în memorie, astfel încât selecția să se facă și ținând cont de traseele pentru formanții superiori.
- Ne propunem în viitor să facem un număr mai mare de comparații pentru limba română – folosind diverse setări pentru F0 pentru sintetizorul respectiv și folosind mai multe voci naturale corespunzător alese.

Vă mulțumesc
pentru atenție!